

**Zomaar een
herdenkingsmonument**

NL-Doet

Genomineerd 2019

Hallo vrienden,

2020 is al weer enkele weken van start.

Toch wil het bestuur, u en uw naasten alsnog een gelukkig en gezond 2020 toewensen.

Zomaar een herdenkingsmonument

Dit monument trok mijn aandacht tijdens onze vakantie in oktober 2019.

Monument Interneringskamp voor Spaanse Republikeinen

Op deze gedenksteen op de boulevard, staat de volgende tekst in het Frans:

Ter herinnering aan 100.000 Republikeinse Spanjaarden, die geïnterneerd zaten in het kamp in Argelès-sur-Mer tijdens de Retirada (uittocht van Republikeinen uit Spanje) van februari 1939.

Hun ongeluk: moeten vechten ter verdediging van de republiek tegen het fascisme in Spanje van 1936 tot 1939. Vrije mensen, vergeet ons niet.

Retirada

Eind januari / begin februari 1939 vluchtten bijna een half miljoen Spaanse burgers en soldaten naar Frankrijk. Het woord Retirada (Spaans voor retraite) is door historici overgenomen om deze uittocht aan te duiden, de grootste toevloed van vluchtelingen ooit in Frankrijk.

In de laatste fase van de Spaanse burgeroorlog (1936-1939) beëindigde het staatsgriepleger van generaal Franco de bezetting van Catalonië op 10 februari 1939. Toen ze de Francoïstische opmars zagen, vluchtten in de winter meer dan 450.000 Spaanse republikeinen de grens over naar Frans grondgebied. Die enorme ballingschap stond bekend als *la Retirada* (de retraite). Enkele maanden daarvoor keurde de regering van Édouard Daladier in Frankrijk, precies op 12 november 1938, een wetsdecreet goed dat de internering van "ongewenste buitenlanders" onder permanent toezicht toestond. Deze wet werd het wettelijk kader waarin de Franse regering later ongeveer 350.000 verbannen Spaanse republikeinen gevangen zette in verschillende razend snel gebouwde concentratiekampen, veel van hen in het gebied rond Roussillon

Het vluchtelingenkamp van Argelès was het eerste kamp voor burgers in Frankrijk. De gekozen locatie was een stuk land van 100 ha langs de kustlijn, en de bouw ervan begon slechts een paar dagen voordat de Franse autoriteiten de grenzen openden. Op 1 maart 1939 bevonden 74.000 mensen, waaronder burgers en soldaten, zich opgesloten in een enorm, verlaten strandgebied omringd door een prikkeldraadomheining en onder toezicht van koloniale troepen van de Franse marine. Het gebrek aan huisvestingsstructuren, evenals onveilige watervoorziening en voedselschaarste, droegen bij aan de slechte gezondheidstoestand van de verbannen mensen en veroorzaakten de verspreiding van verschillende ziekten die op hun beurt leidden tot een dramatische toename van sterfte onder vluchtelingen. Naar schatting 15.000 stierven aan dysenterie en aanverwante ziekten.

Toen de Tweede Wereldoorlog uitbrak, werden ook 'vijandige inwoners', buitenlandse joden en politieke vluchtelingen (vooral Duitse en Oostenrijkse) naar het kamp gebracht. Later, al onder het collaborerende Vichy-regime, werd een specifieke sector voor Joden opgezet, hoewel - tot dan toe - het enige onderscheid werd gemaakt tussen burgers en soldaten. De ballingen (de mannen gescheiden van de vrouwen en kinderen) werden later verplaatst naar aangewezen "concentratiekampen" verspreid over Zuid-Frankrijk: naar Bram (ten westen van Carcassonne), Agde, Vernet in de Ariège - en Rivesaltes waar ze zouden zijn toegetroten na de Duitse bezetting (vanaf mei 1940) door andere ongewenste zaken, waaronder Oost-Europese Joden en "zigeuners".

Het aantal Spaanse republikeinen daalde geleidelijk als gevolg van de druk die werd uitgeoefend om hun repatriëring of inschrijving in de buitenlandse arbeidersbedrijven of in de regimenten in beweging van vrijwillige buitenlanders te forceren. In maart 1941 waren er ongeveer 14.000 gevangenen in Argelès. Ze werden geleidelijk overgebracht naar meer recente kampen, zoals Rivesaltes of Barcarès en St Cyprien. Eind juli werd het kamp afgebroken en in december 1941 werd het gesloten.

Er is een lange weg afgelegd op het herdenkingsveld in Argelès vanaf de eerste stappen die zijn gezet op de oude begraafplaats van het kamp - bekend als "de Spaanse begraafplaats" - tot de recente opening van het Exile and Retreat Interpretation and Documentation Centre (CIDER) gepromoot door de gemeenteraad. Familieleden van de verbannen mensen hebben een sleutelrol gespeeld in deze

voortgang. Ze zijn zich er diep van bewust dat de herinneringen die ze hadden ontvangen een erfenis vormen die vol zit met waarden die veel verder gaan dan hun collectief. Dankzij hun inspanningen zal de herinnering aan de Spaanse republikeinse ballingschap worden bewaard en naar de toekomst worden geprojecteerd als een instrument ter ondersteuning van de kritische geest zonder welke een echte uitoefening van democratie niet mogelijk is.

Een paar Republikeinen werden opgenomen door barmhartig vriendelijke Franse Catalanen. Sommigen slaagden erin te emigreren naar Zuid-Amerika en elders. Anderen gingen vrijwillig of anderszins terug naar Spanje - vaak om te worden vervolgd, gevangengezet of gedood. De meerderheid van de ballingen werd echter in dienst genomen bij 'Squads of Foreign Workers' (onbetaald) of het Foreign Legion.

Na de Duitse bezetting nam de repressie van de ballingen toe en duizenden van hen werden uitgeroeid in de gaskamers van de nazi's - vooral in Mauthausen.

Veel overlevende ballingen, ondanks hun behandeling, meldden zich echter aan om deel te nemen aan het Franse verzet en droegen substantieel bij als "Guerilleros Espagnols" aan de bevrijding vanaf 6 juni 1944.

Op 15 maart 1945 kregen de ballingen eindelijk de officiële status van politiek vluchtelingen.

Een derde van de huidige bevolking van de Languedoc-Roussillon zijn afstammelingen van deze Spaanse vluchtelingen.

De foto links, is gemaakt bij Prats de Mollo begin februari 1939. Het standbeeld rechts is te vinden bij de plaats Vajol, l'Alt Empordà

NL-doet

Handen uit de mouwen!

De lente komt er weer aan.

NL-doet, op 13 en 14 maart.

Onze stichting heeft zich daarom ook officieel aangemeld bij NL-doet, het is een initiatief van het Oranje fonds.

Nog gezellig ook

Samen met het bestuur en de leerlingen van OBS 't Hout groep 7, steken wij de handen uit de mouwen. Dit doen wij op 13 maart 2020 van 10 - 12 uur, Wij gaan deze ochtend verschillende klusjes doen op en rond het herdenkingsmonument en het monumentje in de Slegersstraat.

Door de leerlingen erbij te betrekken laten we zien dat we als stichting onze jeugd moeten koesteren. Groep 7 heeft het adoptiejaar 2019-2020 op zich genomen.

Bij de eerstvolgende uitgave van de nieuwsbrief geven we een impressie van deze ochtend.

Genomineerd 2019

Stichting Herdenkingsmonument Mierlo-Hout was een van de genomineerden in 2019, om groepering van het jaar in Mierlo-Hout te worden.

Tijdens de nieuwjaar receptie bij zaal "de Koning" werd de winnaar bekend gemaakt.

Helaas viel deze uitverkiezing niet ons ten deel.

Groepering van 2019 werd RKSV Mierlo-Hout. Dit mede door het 100-jarig bestaan.

Wij feliciteren RKSV Mierlo-Hout met deze uitverkiezing.

Heeft u als lezer van deze nieuwsbrief, nog interessanten verhalen of andere zaken welke wij mogen publiceren, neem dan contact op via onderstaande mail.

secretaris@monumentmierlohout.nl

Kijk ook op onze website : www.monumentmierlohout.nl waar u tevens alle uitgaven van deze nieuwsbrief kunt downloaden.

